

Češi by MHD zdarma uvítali, nejvíce jim vadí špinavé a přehřáté vozy, ukazuje nový průzkum

16.12.2025 - Lucie Vávrová | Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Čistota, klimatizace a lepší návaznost spojů - to jsou podle 1 640 dotázaných nejatraktivnější opatření, která by zvýšila využívání veřejné dopravy v ČR. Výzkum týmu Doprava mobilita UJEP ve spolupráci s agenturou STEM/MARK, a. s., spolufinancovaný se státní podporou Technologické agentury ČR a Ministerstva dopravy v rámci programu DOPRAVA 2030, také ukazuje, že auto není dramaticky rychlejší než MHD – časová úspora bývá v průměru jen několik minut.

Rozsáhlé dotazníkové šetření realizované v červnu a červenci 2025 mezi uživateli a neuživateli VHD (1 640 respondentů) přineslo klíčové výsledky. Průměrná doba jízdy autem je jen o pár minut kratší než MHD. Například cesta do práce trvá neuživatelům MHD v průměru jen o pět minut kratší dobu (z celkové doby kolem půl hodiny). Časová úspora je tedy minimální.

Proč lidé MHD nejezdí? Hlavně ze zvyku

Sociologické šetření ukazuje, že nejvýznamnější důvody vlastně s veřejnou dopravou, jejími charakteristikami a organizací systému nesouvisí. Nejvíce respondentů uvedlo, že preferují jiný dopravní prostředek ze zvyku (34 %) nebo nepotřebují nikam cestovat (27 %). Teprve poté následují bariéry, které jsou systémově řešitelné, jako jsou nevyhovující jízdní řád (26 %), nízký komfort cestování (21 %) a dlouhá cestovní doba (20 %). Výši jízdného jako bariéru označilo pouze 13 % respondentů. *„Data ukazují, že největší bariéry využívání veřejné dopravy nejsou technické, ale behaviorální. Mnoho lidí necestuje autobusem či vlakem prostě ze zvyku – což otevírá prostor pro cílenou komunikaci a motivaci,”* vysvětluje Ing. Lucie Vávrová, PhD., řešitelka projektu ATRAKTIV.

Co by cestující chtěli nejvíce?

V rámci výzkumu respondenti hodnotili 36 potenciálních opatření v rámci VHD inspirovaných z ČR i ze zahraničí. Z posuzovaných opatření si podle respondentů zaslouží nejvyšší podporu tato opatření: **vozidlo veřejné dopravy je vždy čisté a vydezinfikované, MHD zdarma, klimatizace a bezprostřední návaznost spojů při přestupu.** Do pětice nejpreferovanějších se dostala i možnost využít časové jízdné pro všechny druhy VHD na území celé ČR bez ohledu na dopravce. V menších obcích se dále ještě přidalo opatření: možnost využít jízdenky z dálkového spoje (vlak, autobus) na MHD ve výchozí a cílové destinaci.

Pokud se zaměříme na preference podle různých cílových skupin, zjistíme, že uživatelé VHD si přejí přednost vozidel veřejné hromadné dopravy na cestách (zrychlení cesty). Neuživatelé MHD, častěji automobilisté, ocení výhody v systému P+R. Pro seniory je podstatné mít dobře řešené infopanely a raději i infolinku. Naopak mladí vyžadují možnost nabíjení telefonu a rádi využijí i gamifikační nástroje, jako je např. možnost sbírat body za využívání VHD.

„Naše data ukazují, že lidé reagují spíše na konkrétní zlepšení komfortu než na systémové změny. To je důležitá zpráva pro města plánující investice,” doplňuje Mgr. Ondřej Vácha, zástupce STEM/MARK, a. s.

Interaktivní aplikace: data pro praxi

Pro podrobnější analýzu a filtrování výstupů pro různé cílové skupiny vznikla interaktivní aplikace,

která data z projektu srozumitelně zobrazuje všem zájemcům o veřejnou dopravu:
https://statistiky.stemmark.cz/atraktiv_mhd_2025/

O projektu ATRAKTIV

Projekt ATRAKTIV se zaměřuje na zvyšování atraktivity veřejné hromadné dopravy jako klíčového prvku udržitelné mobility. Hlavním výstupem bude certifikovaná metodika pro zvyšování atraktivity VHD, která reflektuje potřeby různých skupin uživatelů, nejnovější trendy a technologické možnosti při výběru vhodných opatření. Projekt podporuje integraci veřejné dopravy do multimodálního systému s cílem zvýšit podíl cestujících, zlepšit udržitelnost, přístupnost a bezpečnost a snížit negativní dopady dopravy na životní prostředí a společnost. Více o projektu na webu Doprava a mobilita.

Kontakt: Ing. Lucie Vávrová, PhD., email:

Fotografie k volnému užití: archiv UJEP

Projekt č. CL01000190 Možnosti zvyšování atraktivity užívání veřejné hromadné dopravy (ATRAKTIV) je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR a Ministerstva dopravy ČR v rámci Programu na podporu aplikovaného výzkumu a inovací v oblasti dopravy – DOPRAVA 2030.

<https://www.ujep.cz/cs/57773/cesi-by-mhd-zdarma-uvitali-nejvice-jim-vadi-spinave-a-prehrate-vozy-ukazuje-novy-pruzkum>